

Brainstormen: hoe ging dat ook alweer?

Aanpak en werkvormen

Op zoek naar een geniaal idee? Waar begin je dan? En hoe vind je dat? Een goede manier om veel nieuwe ideeën bij elkaar te krijgen, is een brainstorm. Ideeën uit een brainstorm kun je gebruiken om slimmer te gaan werken en totaal nieuwe oplossingen te bedenken. Zo kom je tot vernieuwing, innovatie of nieuwe producten.

Bij brainstormen gebruik je verschillende invalshoeken en maak je combinaties van ideeën met als doel: nog meer nieuwe ideeën genereren. Brainstormen werkt het beste met een groep mensen met verschillende achtergronden. Het idee hierachter is, dat door de groepsleden te laten voortbouwen op elkaars inbreng je een rijkere opbrengst van ideeën krijgt. Daarnaast kan een groep mensen meer nieuwe ideeën oproepen dan een gelijk aantal individuen. Bij grotere groepen is het effectief om op te splitsen in subgroepen

van twee tot maximaal vier personen en de ideeën vervolgens weer samen te brengen.

Schrijf vóór de brainstorm begint je probleem of vraag duidelijk op. Begin met:

‘Hoe kan je...’ of ‘Hoe kunnen we...’

De eigenlijke brainstorm

Er zijn verschillende brainstormtechnieken. Vijf spelregels zijn steeds dezelfde:

1. Alle ideeën zijn in potentie goed. Dus stel je oordeel uit. Geef geen kritiek, niet op de ideeën van anderen, maar ook niet op je eigen ideeën. Moedig gekke, wilde en uitzonderlijke ideeën aan. Alle ideeën worden genoteerd.

2. Streef naar kwantiteit en variatie. Bedenk dus zoveel mogelijk ideeën. Dat verhoogt de kans op een topidee. Geef niet te snel op.
3. Freewheel. Wilde ideeën zijn toegestaan en spring gerust van de hak op de tak. Verloopt de brainstorm wat chaotisch? Prima.
4. Associeer door op de ideeën die anderen naar voren brengen. Blijf niet in je eigen hoofd hangen.
5. Formuleer ideeën concreet, bondig, positief en volledig en schrijf ze voor iedereen zichtbaar op. Schrijf alleen de essentie van een idee op.

Brainwriting

Brainwriting is een snelle en eenvoudige techniek om een brainstorm mee te beginnen. Brainwriting kan je alleen doen of in een groep. Noteer in tien minuten zoveel mogelijk oplossingen op een blad

“Alle ideeën zijn goed. Vel dus nog geen oordeel.”

papier. Alle ideeën zijn goed. Vel dus nog geen oordeel en ga niet met elkaar in discussie.

Metafoor

Metafoordenken lijkt wat vreemd. Je bedenkt: hoe zou de natuur of Superman het probleem zou oplossen? Denken in metaforen leidt tot andere oplossingen en inzichten, waardoor je tot nieuwe werkwijzen komt.

Schaven

Schaven is een gemakkelijke en snelle techniek als je iets wilt veranderen aan een product of dienst. Pas hem alleen toe of in een groep. Stel jezelf de volgende zeven vragen over je product of dienst. Kunnen we:

1. Het product of een onderdeel ervan vervangen...? (Substitueren)
2. Nieuwe combinaties maken...? (Combineren)
3. Het product een andere samenstelling of volgorde geven...? (Herschikken)
4. Het product van vorm veranderen, een andere kleur geven, van tijdstip veranderen...? (Aanpassen)
5. het product vergroten, lichter en sneller maken, vaker aanbieden...? (Vergroten)
6. bepaalde onderdelen of functies van het product weglaten...? (Elimineren)
7. ons product een nieuw nut geven, er een nieuwe doelgroep mee aanboren...? (Nieuw nut)

Grensverlegging

Grensverlegging is een brainstormtechniek die gebruikmaakt van onze fantasie. We ruimen alle beperkingen op die er zijn: hoe pak je dit probleem aan als er voldoende geld, tijd, ruimte, kracht, vrijheid enzovoort is?

Brainstorm je in een groep, dan vraag je aan iedereen om zijn vijf favoriete ideeën op te schrijven. Stel vervolgens samen een top drie samen. Werk de ideeën verder uit. Maak ze concreter en bedenk wie of wat je er voor nodig hebt, hoeveel het zal kosten.

Ingebrachte ideeën ordenen en prioriteren

Na de ideegeneratiefase heb je waarschijnlijk een lange lijst met ideeën. Hoe haal je daar één of enkele oplossingen uit? Ideeën kun je ordenen door deze te clusteren, of te ordenen in termen van oorzaken en gevolgen, mits dat onderwerp van je brainstorm is. Prioriteren kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door:

- criteria op te stellen en te kijken in hoeverre elk idee aan die criteria voldoet (eventueel met weging);
- door deelnemers individueel voorkeuren te laten aangeven door middel van stickers of door drie lijsten te maken met: excellente ideeën (werken perfect en kunnen direct geïmplementeerd worden), interessante ideeën (werken misschien, moet nog onderzoek naar worden gedaan) en onbruikbare ideeën.

Werk de beste ideeën uit

Concretiseer en analyseer de ideeën. Dit is een fase die niet meer plaatsvindt tijdens de brainstormsessie zelf. Deze fase is echter wel belangrijk voor verdere acties en voor het terugkoppelen van de resultaten naar betrokkenen. De uitgewerkte ideeën kun je opnieuw evalueren waarna je de beste ideeën overhoudt. Eventueel eindig je met een actieplan.

Meer inspiratie ?

- Brainstormen werd voor het eerst in 1939 ontwikkeld door Alex F. Osborn. Zie [deze pagina](#) voor meer achtergrondinformatie.
- Een interessante methode en werkvorm om met grote groepen ideeën te bedenken is 'The World Cafe'. Zie [deze pagina](#) voor uitgebreide info, formats en hulpmiddelen.